

Sak:
Fokusområde- Helhetlig ROS

Vår dato:
30.04.2025

Vår ref.:

Til:

Saksbehandler
Stig Skjeflo

Fokusområde – Helhetlig ROS

Bakgrunn

Vi står i en ny sikkerhetspolitisk situasjon som medfører at vi må endre fokus fra flom og skogbrann til mer alvorlige hendelser i vårt arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. Kommunen skal ha oversikt over til enhver tid aktuelle risiko og sårbarheter i kommunen. Helhetlig ROS (H-ROS) må oppdateres med nytt risikoområde sikkerhetspolitisk krise og krig. Dette må analyseres og inkluderes i kommunens H-ROS, enten i pågående arbeid med ny H-ROS, eller som et vedlegg/tillegg til eksisterende H-ROS.

Mål med arbeidet

Dette dokumentet skal hjelpe kommunen i arbeidet med øvre del av krisespekteret i helhetlig ROS, og oppfølging av funn fra analysen.

Behov for å identifisere konsekvenser for kommunen – forankring

Ny sikkerhetspolitisk situasjon gjør det nødvendig å kartlegge hva det vil si for kommunene dersom det kommer en hendelse som utfordrer den øvre del av krisespekteret; hybrid og krig. Mange ulike hendelser som kan utfordre kommunens kapasitet på mange områder, fells er at de vil kunne få store konsekvenser for styring og ledelse, krisehåndtering, samfunnskritiske funksjoner m.m. Kommunene må i denne sammenheng vurdere hvilke andre aktører de bør ta med inn i arbeidet, spesielt for kommuner med Forsvarsanlegg i kommunen.

Hva forventes kommunen å gjøre? - Kartleggingsprosess

1. Kommentarer fra møte 17. mars:
 - H-ROS må oppdateres med vurdering av konsekvenser av sikkerhetspolitisk krise
 - Dette analyseres ut fra eskaleringstrappa; hybride hendelser, krise og krig
 - Risikoen analyseres både fra kommunen som tilbyder av KIKS, og kommunens som geografisk område (befolkningsperspektivet)
 - SFs analyse av sikkerhetspolitisk krise og krig (gradert fylkesROS) benyttes som utgangspunkt
2. Det tas utgangspunkt i scenario som synliggjør risiko og sårbarheter for kommunen gitt en krigslignende hendelse, med potensielt store konsekvenser for kommunens evne til å opprettholde egne tjenester og kritisk infrastruktur.
3. Scenario bør inneholde bortfall av kritisk infrastruktur i et større omfang, strøm (bortfall og rasjonering), e-kom, vann og avløp m.m. Hvilke konsekvenser får dette for kommunens drift og for innbyggerne?
4. Involvere aktuelle samarbeidspartnere, andre beredskapsaktører, eiere av infrastruktur m.m.

5. Prosessen må synliggjøre konsekvenser og risiko for de øvrige fokuspunktene fra møtet 17. mars. Listen er ikke uttømmende, men ment å gi dere grunnlaget for det videre arbeidet. Eksempelvis påvirkning på beslutningsprosesser, kartlegging av sårbarheter i kommunen, påvirkning av befolkningen, og økonomiske våpen er andre tema som kan være relevant å analysere.
 - Kontinuitetsplaner – hvordan rigger kommunen seg for å møte de oppgavene som et slikt scenario medfører, og hvem er tilgjengelig for å utføre oppgavene?
 - Strøm – hvordan påvirker helt eller delvis bortfall av strøm over en lengre periode kommunens evne til å opprettholde kritiske samfunnsfunksjoner?
 - Vertslandsstøtte – hvordan kan kommunen planlegge for/forberede seg på mottak av større antall allierte? Egnede oppstillingsplasser med nødvendig infrastruktur? Transportårer? Forsyninger?
 - Gap primærhelsetjenesten – Hvordan er kommunen stilt med tanke på de oppgavene som følger av en slik hendelse? Mange flere pasienter fra spesialisthelsetjenesten skal tas hånd om i kommunen. Helsepersonell beordres til innsats i spesialisthelsetjenesten. Flere pasienter, endring av tjenestens innhold, redusert kvalifisert bemanning.
6. Ta funn fra analysen inn i handlingsplan etter helhetlig ROS – Iverksette tiltak der det er mulig.
7. H-ROS skal danne grunnlaget for øvrig beredskapsarbeid i kommunen som overordnet beredskapsplan, helseberedskapsplan, kontinuitetsplaner m.m.

Kunnskapsgrunnlag

Oppdatert gradert fylkes-ROS sammen med øvrig tilgjengelig informasjon om den nye sikkerhetspolitiske situasjonen.

Vi anbefaler derfor at dere legger sannsynlighet fra statsforvalterens vedlegg til FylkesROS til grunn for dette momentet.

SF ser at det ikke bare er sabotasje og svikt som truer vårt samfunn om dagen. Det er like viktig å analysere hvordan påvirkning på myke verdier, som tillit til forvaltning, politisk splittelse, påvirkning av opinionen.

Åpent, u.off., gradert

DSBs veileder legger opp til stor grad av informasjonsdeling rundt helhetlig ROS, men er også åpen på at deler av arbeidet rundt krigsscenario i helhetlig ROS bør/kan unntas offentlighet. Lag gjerne vedlegg eller delrapporter, slik at det som skal unntas i stor grad kommer i egne dokument. Aktuell bestemmelse for unntak fra offentlighet er offentleglova § 24.